

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

Mål nr

meddelad i Stockholm den 28 december 2004

T 953-03

KLAGANDE

LL och BL

Ombud: advokaten CW

MOTPARTER

EH och SH

Ombud: jur. kand. JH

SAKEN

Fastställsetalan

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten för Nedre Norrland, dom den 31 januari 2003 i mål T 152-00

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

Det åligger tingsrätten att efter målets återupptagande pröva frågan om skyldighet för part att utge ersättning för motparts rättegångskostnad i hovrätten och i Högsta domstolen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

LL och BL (Ls) har yrkat bifall till sina vid tingsrätten och i hovrätten framställda yrkanden.

EH och SH (Hs) har bestritt bifall.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

Ls och Hs är parter i ett mål vid Gävle tingsrätt angående prisavdrag på grund av fel i tomträtt. Ls yrkade ursprungligen i målet att Hs skulle förpliktas att solidariskt till dem utge, efter justering, 307.587 kr. Huvudförhandling i målet var planerad att äga rum den 27 april 2000.

Under förlikningsförhandlingar avgav Ls den 2 februari 2000 ett anbud innebärande att Hs skulle utge 160.000 kr till dem. Den 21 februari avslag Hs anbudet och avgav i samband därmed ett eget anbud innebärande att de skulle erlägga 30.000 kr till Ls. Den 9 mars meddelade Ls att de inte godtog anbudet utan efterlyste ett högre anbud. Hs skickade genom sitt ombud, JH, lördagen den

25 mars ett meddelande per telefax till Ls ombud, CW, och meddelade att anbudet om 30.000 kr kvarstod. På grund av CWs semester fick han inte del av anbudet förrän den 4 april. Han skickade det vidare till Ls och det nådde dem antagligen den 6 april. Den 18 april skickade Ls, genom CW, ett telefaxmeddelande enligt vilket de accepterade anbudet. Hs meddelade den 20 april att accepten avvisades såsom för sent i nkommen.

Målet i Högsta domstolen avser frågan om det mellan parterna träffats en överenskommelse innebärande att Hs till Ls skall utge 30.000 kr, att Ls skall återkalla sin talan vid tingsrätten samt att vardera parten skall stå sina rättegångskostnader i målet.

Enligt 3 § första stycket avtalslagen måste, vid ett skriftligt anbud där ingen tid för svar sätts ut, ett antagande svar komma anbudsgivaren till handa inom den tid som han, när han avgav anbudet, skäligen kunde beräkna åtgå. Vid denna beräkning får anbudsgivaren, om inte annat följer av omständigheterna, förutsätta dels att anbudet kommer fram i rätt tid, dels att svaret avsänds utan uppskov efter det att anbudstagaren haft skälig betänketid, dels ock att svaret inte blir försenat på vägen.

Hs anbud skickades per telefax till CWs kontor lördagen den 25 mars 2000. Hs kunde inte räkna med att CW skulle ta del av meddelandet under helgen utan först den därpå följande vardagen, dvs. måndagen den 27 mars. CW kunde på grund av semester inte ta del av anbudet då. Eftersom utgångspunkten vid beräkningen av acceptfristens längd är vad anbudsgivaren kunde räkna med vid anbudets avgivande kan denna fördröjning påverka acceptfristen endast om Hs eller deras ombud JH då hade kännedom om CWs semester. Av utredningen i målet framgår inte att så var fallet. Att Hs efter anbudets avgivande, genom

tingsrättens försorg, fick besked om semestern, påverkar inte acceptfristens längd.

När det gäller betänketiden är denna enligt förarbetena beroende av omständigheterna i det särskilda fallet. Hänsyn måste framför allt tas till avtalets beskaffenhet. Dessutom fordras i allmänhet större skyndsamhet av en affärsman än av en privatperson. Avser anbudet något som är föremål för prisväxlingar är stor skyndsamhet av nöden. (Obligationsrättskommitténs förslag till lag om avtal m.m., 1914, s. 44 f.)

Med hänsyn till att det nu aktuella förlikningsavtalet skulle ingås mellan privatpersoner och gällde en tvist om förhållandevis höga värden kan en skälig betänketid inte vara alltför kort. Det måste dock beaktas att det, när anbudet avgavs, till huvudförhandlingen återstod ungefär en månad, inklusive påskhelgen. I denna situation måste Ls, eller i varje fall deras ombud, ha insett att vardera sidans rättegångskostnader ganska snart skulle öka beaktansvärt i och med ombudens förberedelser inför förhandlingen. Situationen kan jämföras med det fallet att det är risk för prisväxlingar. Det är då inte skäligt att anbudet skall kvarstå så pass länge att förutsättningarna för dess avgivande kan antas vara rubbade. Det har även betydelse att Hs hade avgett exakt samma anbud den 21 februari 2000. Ls hade således redan haft möjlighet att göra sådana överväganden som föranleddes av anbudet. Mot bakgrund av dessa omständigheter är en acceptfrist, huvudsakligen bestående i betänketid, som sträcker sig från den 27 mars till den 18 april längre än vad som Hs, när de avgav anbudet, skäligen kan ha beräknat gå åt för att besvara anbudet.

Ls har dock hävdatt att de tidigare kontakterna i parternas förlikningsförhandlingar skedde med ungefär lika långa mellanrum, varför den betänketid

som åtgick utgjorde partsbruk och därför inte är att anse som för lång. Vid bedömningen härav måste beaktas att parternas tidigare kontakter endast ledde till avslag på olika anbud. Eftersom avtal inte ingåtts tidigare går det inte att dra slutsatser om något partsbruk angående beräkningen av acceptfristen.

Sammanfattningsvis har Ls accept kommit Hs till handa efter det att acceptfristen enligt 3 § avtalslagen hade gått ut. Avtal har således inte ingåtts, varför hovrättens domslut skall fastställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Munck, Regner (referent), Blomstrand,
Lundius och Virdesten
Föredragande revisionssekreterare: Kramer